

PREDKONGRESNA DISKUSIJA KP STO

NACIONALIZEM IN INTERNACIONALIZEM

Nacionalno vprašanje je med o-
nimi, ki vzbujajo največ strasti. V
Trstu in pokrajini čutimo njegovo
prepletanje z vprašanjem odnosov
med strankami, s sindikalnim vpra-
šanjem, z občinsko politiko.

Zelo značilno pa je, da Partija po-
stavlja to vprašanje kot problem
okrepitve duha proletarskega in
internacionalizma v Partiji in med
množicami.

Jedro proletariata Trsta in ozemlja
je skupno z odličnimi sloji
revnih kmetov pokazalo veliko ob-
čutljivost za internacionalistično
politiko. Kljub nenadnim sekretom
mo obržali enotnost in trdnost,
široko množično osnovo, okrog ka-
tere naj se gradi za bodočnost.

Sli smo skozi obdobje sedme
republike v okviru jugoslovanske
federacije; bili so trenutki ko se
je zdelo da je treba dati prednost
vsaki rešitvi pred ono »Svobodno
države«, kjer se je zanjo zavzema-
z znanimi nameni anglo-ameriške
imperializem. Prišli smo v obdobje
»Svobodnega ozemlja«. Med tem
časom je bil trenutek, ko se je po
razgovoru med Titom in Togliattijem
in v novembru 1948 zdelo možno
razgetatve Italijanske suverenosti
nad Trstom, katera bi bila spre-
jemljiva za Rim in Beograd. Komu-
nistična partija je spomlad v
političnem uvodu svojega volilne-
ga programa vzdrževala kot pri-
merne rešitve — v danem trenutku
in v določeni mednarodni situaciji
— imenovano vprašanje kot pogoj
za odstranitev vseh okupacijskih čet
in zorizitve dveh con. In to rešitev
je Partija predstavljala kot spre-
jemljivo za vse poštene demokra-
te, italijanske in slovenske, tudi če
bi jo eni ali drugi sprejeli kot kom-
promisno rešitev, ki ne bi prepre-
čevala nadaljnjih izpolniteljnih re-
šitve v višji pomirjenosti, vza-
jemnega sporazuma in miru.

Katera je torej upravičena rešitev
med tolikimi predlaganimi in pred-
videvanimi rešitvami, katere so bi-
le sprejete bolj manj dobrohotno?

Kako si postavljamo ta problem
mi komunisti, ki pri tem — razum-
ljivo — tudi gledamo, da si pridobi-
mo za naše stališče čim širšo
množico Slovencev in Italijanov?

Prebrali smo toliko in tako ke-
ljiva obdobja borbe, premagali to-
liko nenadnih okrožev, a smo pri
tem vedno vedli s seboj tako širo-
ke množice, ki danes v Trstu in
ozemlju predstavljajo najmočnejši
in najzavestnejši organiziran pokret.
To pomeni, da je internacionalistični
cat danes takorekvi ukoreninjen v
»tradiciji« in naši delci, da imamo
dnešnja rešitve, ki si bile
dobre za vse čase in za vse polo-
žaje, da se široke plasti prebiva-
stva očitneje vplivu nasprotno-
čih ali nacionalizem. Toda ne zado-
stajamo samo čutni, ki predstavlja do-
živeto praktično izkušnjo. Treba je
razviti zavest, izdati doktrino in
ponesti jo med množice. Čim jas-
nejša se ideje in čim trdnjša je za-
vest, tem pravičnejša, gotovješa,
učinkovitejša je akcija, brez oman-
vanj in neodločenosti.

Poslušajmo nekoliko Lenina in
Stalina.

Ce obstaja primer, v katerem je
treba postavljati vprašanje dialek-
tično, je to vpraš primer nacional-
nega vprašanja. Presojati neko
vprašanje, dialektično pomenja pre-
svojati ga ne zase, ločeno od vse-
ga drugega, temveč kot del celote,
kot del splošnejšega vprašanja in
kot vprašanje čigar rešitve se mo-
rejo spreminjati s spremembo poli-
tične ureditve.

Avtonomija, federalizem, odep-
titev so vprašanja, katerih rešitev
odvisi od stvarnih pogojev, v ka-
terih se nahajamo. »Da celo, v po-
gledih, ki se spreminjajo, se pravila,
rešitve v določenem trenutku lahko
izkaže v drugem času kot popolno-
ma zgrešenaa.

»Posamezne zahteve demokracije,
vštevši pravico do samoodločbe, ne
predstavljajo nekega absolutnega,
temveč del skupnih vprašanj svetov-
nega demokratičnega pokreta.«
In v doli imperializma se še prav-
pobno enacionalno vprašanje: raz-
vija od posebnega vprašanja borbe
proti narodnemu zatiranju in splošno
vprašanje osvoboditve izpod imperia-
lizma; kar dokazuje da je na-
cionalno vprašanje le del splošnega
problema.

Program proletarske partije izra-
ža interese proletariata, dotični
interese narodov morajo izražati
interese katerega koli razreda.

Vedno podrejeni se nacionalnemu
vprašanju je nacionalizem, pomenja
podrejanje koristi proletariata in oc-
lavlstva interesom imperialistične-
ga kapitalizma in reakcije.

Nacionalno vprašanje ni vpra-
šanje abstraktno in čustvene pravič-
nosti, temveč je vprašanje politične
strategije.

V vidu je treba imeti celotno de-
mokratično in socialistično gibanje,
ki jih ima vsako dejanje na ce-
lokupni pokret tudi v ostalih deže-
lah, korist in škodo za svetovno de-
mokratično gibanje. Naše stališče ne
more biti nacionalno temveč inter-
nacionalno.

Vedno bolj se moramo navaditi
presojati, kot da ne bi bilo prila-
deti pri svari, kakor da ne bi bilo
za nas in za našo zemljo. Naučiti
se moramo vedno bolj zavjeti razvoj
vsega evropskega in svetovnega po-
ložaja. Mi smo le delček mnogo šir-
še celote in od celotne rešitve vpra-
šanja demokracije in socializma
vsaj v Evropi je odvisen položaj
našega O zemlja. Vemo, da bo edino
je socialistična Evropa na poti v
socializem dokončno rešila naše po-
sebno vprašanje. V vsakem po-
dobju razvoja ne smejo naši po-

gledi stremeti za tem, da v določe-
kole: kaj naj napravimo v sedanjem
trenutku rešimo svoje posebno
vprašanje, temveč za tem, da po-
spešujemo razvoj demokracije in so-
cializma v Evropi in v svetu.

Ne obstaja torej neka »pravilna«
rešitev enkrat za zmeraj. V vsakem
položaju je pravilna ona rešitev,
ki jači demokratično in socialistično
fronto v Evropi in v svetu. Mi ne
skrbimo samo za naš krajevni po-
ložaj brez ozira na vse ostalo, tem-
več na položaj vse socialistične
fronte, kolonij držav ljudske demo-
kracije proletarskega in demokra-
tičnega pokreta na zapadu in —
skoro odveč ugotovljati — Sovjetske
zveze, prve in nepogrešljive za
vaznece vsakega demokratičnega po-
kreta kjer koli v svetu.

Preglejmo in celicah, kolikó je
trdno in koliko je napredovalo to
nase pojmovanje problema med
nami, med tovariši, v krogu našega
vpliva — med množicami. Rogojmo,
če ni ostankov nacionalizma ali pa ste-
sod onega oportunitizma, ki hoče re-
šiti trzaško vprašanje posebej, lo-
čeno od drugih, ki si ustvarja, da
more paziti na posebne krajevne
pogoje, ne da bi se zmedel za sploš-
no koristi pokreta. Da ni morda
zavajal male državnice, ker se ne za-
veda, da dozorevajo nova strašna
bombardiranja.

Vprašanje se za nas postavlja ta-

Preglejmo in celicah, kolikó je
trdno in koliko je napredovalo to
nase pojmovanje problema med
nami, med tovariši, v krogu našega
vpliva — med množicami. Rogojmo,
če ni ostankov nacionalizma ali pa ste-
sod onega oportunitizma, ki hoče re-
šiti trzaško vprašanje posebej, lo-
čeno od drugih, ki si ustvarja, da
more paziti na posebne krajevne
pogoje, ne da bi se zmedel za sploš-
no koristi pokreta. Da ni morda
zavajal male državnice, ker se ne za-
veda, da dozorevajo nova strašna
bombardiranja.

Vprašanje se za nas postavlja ta-

1945 leta so jugoslovanski narodi postavili Rdeči armadi v zahvalo
spomenik, ki ga vidimo na gornji sliki. Spomenik se nahaja v Batini
Skeli, kjer sta se srečala Rdeča armada in Jugoslovanska partizan-
ska vojska Kip je delo umetnika Avgusta Avgustičiča. Danes pre-
nja Titova izdajalska klika sovjetske državnice jih meče v ječe in
koncentracijska taborišča. Titova klika se obrača proti zapadu, išče
zavestni kapitalizmu. Titova klika poskuša spraviti v pozabjanje,
da si brez pomoči Sovjetske zveze in njene Rdeče armade niti ne mo-
re misliti osvoboditve Jugoslavije. Da bi privedla k pameti apse-
besnele fašiste je morala sovjetska vlada poslati ostro diplomatsko
noto beograjskim izdajalcem.

BESEDILO SOVJETSKE NOTE IZDAJALSKI TITOVIM VLADI

ZSSR ZAHTEVA OBRAČUN ZA NASILJA IN BESNENJE FAŠISTOV

25. julija je sovjetska vlada
poslala jugoslovanski vladi no-
to v pogledu protizakonite are-
tacije sovjetskih državljanov,
ki prebivajo v Jugoslaviji.

30. julija je jugoslovanska
vlada poslala v odgovor svojo
noto sovjetski vladi.

18. avgusta je sovjetska vlada
poslala novo noto, ki jo pri-
nasamo v celoti.

Z ozirom na noto jugoslovanske
vlade z dne 30. julija, ki je popo-
lnoma lažljiva in politično neuter-
meljena, mora sovjetska vlada na-
praviti naslednje pripombe:

V svoji noti z dne 30. julija, se
poskuša jugoslovanska vlada brati
pred obznanji, da je težko zlorabi-
la oblast in da je krivica zločin-
skega nasilja nad sovjetskimi
državljanji, ki prebivajo v Jugosla-
viji.

Jugoslovanska vlada je ostala v
najglobljem molku glede protizako-
nitih aretacij sovjetskih držav-
ljanov, glede nevdržljivosti in ne-
človeškega režima v zaporih nap-
ravnih sovjetskih državljanov, ki so
aretirani. V teh zaporih so bili mnogi
od njih radi pretepanja, mučenja
in prisilnega glodovanja, pri-
vedeni v zelo težko zdravstveno
stanje, ki postavlja v nevarnost tu-
di njihova življenja.

Namesto, da bi odgovorili na to
obtožbo, ki jih je izrekla sovjetska
vlada v svoji noti z dne 25. julija,
poskuša jugoslovanska vlada nado-
mestiti to vprašanje z drugim, z
vprašanjem razlogov za te protizako-
nite aretacije sovjetskih državlja-
nov. Jugoslovanska vlada poskuša
ta način opraviti brutalno po-
stopanje in druge zločine jugoslo-
vanske oblasti na škodo sovjetskih
državljanov.

Jugoslovanska vlada navaja kot
glavni razlog za protizakonite are-
tacije jugoslovanskih državljanov
in za okrutno postopanje proti njim
dejstvo, da so aretirani sovjetski
državljanji bili v preteklosti belo-
gardisti, torej sovražni Sovjetski
zvezi in sovjetski vladi. V svoji no-
ti navaja jugoslovanska vlada de-
jstvo, da so v preteklosti mnogi od
aretrancev nastopili proti Sovjetski
zvezi, proti sovjetski vojski in
proti sovjetski vladi. Vendar je vse
to bilo znano že dolgo časa in ni
nič novega. Znano je, da je bilo
vseh 12.000 ruskih emigrantov, ki
trenutno prebivajo v Jugoslaviji,
tisti, ki so po drugi svetovni vojni
sprejeli sovjetsko državljanstvo in
tisti, ki tega niso naredili, da so
vsi ti emigranti bili pregnani od
sovjetske vlade izven meje ZSSR
pred 28timi leti. To je bilo po zma-
ni nad belimi generali Denikinom,
Wranglom, Krasnovom. Takrat so
bili omenjeni ruski emigranti pre-
gnani kot sovražniki ljudstva.

Samo po sebi se razume, da so
se ti belogardisti tudi borili proti
sovjetskemu sistemu, da so kiev-
tstvi sovjetsko vlado in sovjetske
voditelje ter da so škodovali vladi,
kolikor je bilo v njihovih močeh.

Vendar je znano tudi, da so se
pozneje, tekom druge svetovne voj-
ne, ko je postal propad fašistične
Nemčije neminovno, čustva in mi-
šljenja teh belogardistov pričlenjala
izpremenjati in se je njihova sku-
pina v Jugoslaviji začela deliti ter

cepiti. Najbolj zagrizeni sovražniki
Sovjetske zveze so zapustili Jugo-
slavijo skupno z nemškimi četami,
ki jih je pogoltna sovjetska vojska.
Drugi del sovjetskih emigrantov pa
je izpremenil svoje mišljenje ter se
preusmeril na Sovjetsko zvezo.

Mnogi emigranti so podpirali ju-
goslovansko partizansko gibanje v
borbi proti nemškimi in italijanskim
okupatorjem, ter začeli popravljati
svoje napake in krivdo z dejanja
v korist Sovjetske zveze. Preko
6.000 od bivših 12.000 belogardistov,
ki prebivajo v Jugoslaviji, je pre-
ložiло prosnjo, v kateri so izrazili
željo, da bi dobili sovjetsko držav-
ljanstvo.

Znano je tudi, da sta obe vladi,
sovjetska in jugoslovanska, vze-
li v ozir te okoliščini, ko so prišli do
zaključka, da so emigranti, ki so
ostali v Jugoslaviji in so prekinili
odnose s tizasmom, popravili svoje
krivde v preteklosti s partizansko
borbo in obojnjam proti fašizmu.
Zato bi bilo krivično, maščevati se
nad njimi zaradi njihovih preteklih
grehov, ki so jih zagrešili kot belo-
gardisti in se jim je lahko dovolilo,
da zaprosijo za sovjetsko ali ju-
goslovansko državljanstvo, kakor jim
je bilo po volji.

Potvorbe Titovcev

To se je zgodilo 1945. leta. Oč ta-
krat so ruski emigranti ostali v Ju-
goslaviji in uživali svoje pravice
svobodnih državljanov. Nikoli se ni
pripetilo noben primer preganjanja
napram njim s strani jugoslovanske
vlade, zaradi njihovih davnih belo-
gardističnih grehov.

Vprašanje nastaja torej: Zakaj
je sedaj, 1949. leta, štiri leta po-
tem, ko so prešli ruski emigranti
v Jugoslavijo pomilostitev, jugoslo-
vanska vlada nenadoma spomnila
na davne krivde teh oseb in jih za-
cela preganjati zaradi teh grehov? Zakaj
ni vprašanje preganjanja emi-
igrantov zaradi njihove preteko-
te bilo postavljeno že prej s strani
jugoslovanske vlade? Zakaj se je
spomnila sebe sedaj ne to prete-
klo, kljub dejstvu, da so te ose-
be popravile svoje grehe s svojim
postenim delom in borbo?

Končno, še eno vprašanje: Če
predstavljajo davne belogardistične
krivde zaostan razlog za preganjanje
ze striti izreki pomilostitvenih emi-
grantov, zakaj niso tedaj preganja-
ni vi, ali pa večinoma emigrantov
v Jugoslaviji, ki so bili v preteko-
losti belogardisti ter so škodovali,
kolikor je bilo v njihovih močeh, so-
vjetski zvezi in jugoslovanskim re-
vucionarjem? Zakaj so preganjani
zaradi teh grehov, samo oni emi-
granti, ki so pozneje postali sovjetski
državljanji?

Zakaj so preganjanje zaradi svojih
davnih grehov med sovjetskimi
državljanji v Jugoslaviji, osebe brez
vsake krivde, kot so Dodonov, De-
midenko, Streičak, Kiselevskaja? Zakaj
nasprotno okoreli sovražniki
ki napredka in Revolucije kot je
Koslyarov, ki je diplomiral na
nemškem tečaju za špijonažo in sa-
botajo in sodeloval v policijski orga-
nizaciji belogardistov, ali pa Zah-
kov, ki je aktivno sodeloval za ča-
s nemške okupacije v časopisju
belogardistov, ki prebivajo v So-
vjetski zvezi, ali pa Dunkovski,
agent fašistov in sovražnik ZSSR,

NAPIHNJENA ŽABA

Antonio Cordon, predstavnik republikanske Španije v Beogradu piše o Titu
Kakšen je Tito v privatnem življenju, na banketih, veselicah? Njegova sreča
nja s Churchillom! Manija, da je velik strateg mu je nakopala nesmrtno stramo-

Skrupnost, obvladovanje samega
sebe poštvalnost in poštenost so
lastnosti ki — skupno z osnovno
lastnostjo, zvestobo Partiji — de-
lajo iz komunista ljudi, ki so vred-
ni tega slavnega imena. Nič ni bolj
tudi komunistu kot čistost, po-
lov na stoluče in na bleščeče polo-
žaj, domišljavost in birokratizem.
Ko je komunist povzdignjen na vo-
dilni položaj, pomeni, da se bo za-
vedal svoje večje odgovornosti in
da bo postal še poštvalnejši in
delavnejši.

Zadostuje, da se je bilo dva ali
trikrat pri Titu, in že se ima polna
ušesa njegovega blebetanja o sti-
kih, ki jih je imel s Churchillom, o
pohvalah, ki jih je Churchill po-
deležil njegovi sposobnosti avlelike
državne osebnosti, itd. »Nekega
žaj, domišljavost in birokratizem.
Ko je komunist povzdignjen na vo-
dilni položaj, pomeni, da se bo za-
vedal svoje večje odgovornosti in
da bo postal še poštvalnejši in
delavnejši.

in pomnoževal svoje podrejene,
so postali iz spremljevalcev, laka-
Bilo bi razumljivo, če bi Tito, ki
je postal voditelj države, skuša
izpopolniti svoje znanje, ali mogo-
ga niso videli s knjigo v roki. O
ima povsem druge skrbi. O vo-
skih krogih in odklikovanjih se
dijo dolge razprave. Nobena od
reč mu ne ugaja toliko kot pa-
in predstave, na katerih se mo-
razkazovati v vsem svojem ble-
Njegova strast za nakite, za vse
in srebrne predmete ter pravo-
sebo pa za ure je postala nek-
smeša Pogostoma gleda na vsi
zapestni kronometer in potem ve-
le iz zepa drugo uro in jo po-
nastavi. Z deno roko napravi ve-
castno kretinjo, ki mu je že po-
navadna, da si ogleda diamant-
skaj časa zatem ukaze, naj pre-
sej čez za povabljenec? Drugi
vse čaj v medenastih posu-
meatom ko ga on srka iz miala,
te skodelice.

Vsak, ki je imel količčaj opravka
s Titom (in to se mi je pogostoma
pripetilo zaradi svojih dolžnosti kot
predstavnik španske republike v
Beogradu), je mogel opaziti, da so
mu popolnoma manjkale te osnovne
lastnosti komunista. Tito se po
svojem življenju, svojih pojnih,
in namerah razodeva kot povprečno
inteligenten, napihnjen domišljav,
nekromen in površen malomesač.
Dopuščeno brez zasluge do časti do-
kopane osebe neprestano pronica
v njegovih političnih nastopih, v nje-
govem vedenju, da bi zdelal svetovna
imenitnosta. Deležiten hitrega napre-
dovanja zaradi okoliščin ki niso
bile odvisne od njegovih sposobno-
sti, je takoj izgubil glavo — tisto
dovolj omejeno glavo, ki mu jo je
dala narava — in si začel domi-
šljati, da je popek sveta.

Dvignjen, na položaj, ki je višji
od njega, je takoj zaradi popolne
pomanjkanja političnih in mo-
ralnih lastnosti izpuhlet in je poka-
zati svoje bistvo nepopravljive
niče. Tito je lik buržoaznega am-
bioznega, podkupljivega in ne-
sposobnega politika, kakor ga je
v preteklem stoletju opisal špan-
ski pisatelj Mariano Jose de Larra

Tako je menjaval pohištvo in slike
zapeljivo vsako vojaško vprašanje,
ceprav je bil glavni poveljnik, in
se je popolnoma posvetil organizaci-
čni ceremoniali. Vee kot mesec dni
je imel samo eno skrb: posvetiti se
je z dušo in telesom obnovitvi Be-
lega dvorca, bivšega bivališča kne-
za Pavla, v kateri je določil svoje
stanovanje. Kar je bilo najlepšega,
najdražjega in razkošnega v beo-
grajskih hišah je bilo pripravljeno
v ta dvorec, da se dopolni bogat-
stva, ki so že bila nakopičena. Zju-
traj in zvečer je prihajal na dvo-
rec s svojim številnim spremstvom
in je spraševal, grozil, spoval. Prav
tako je menjaval pohištvo in slike

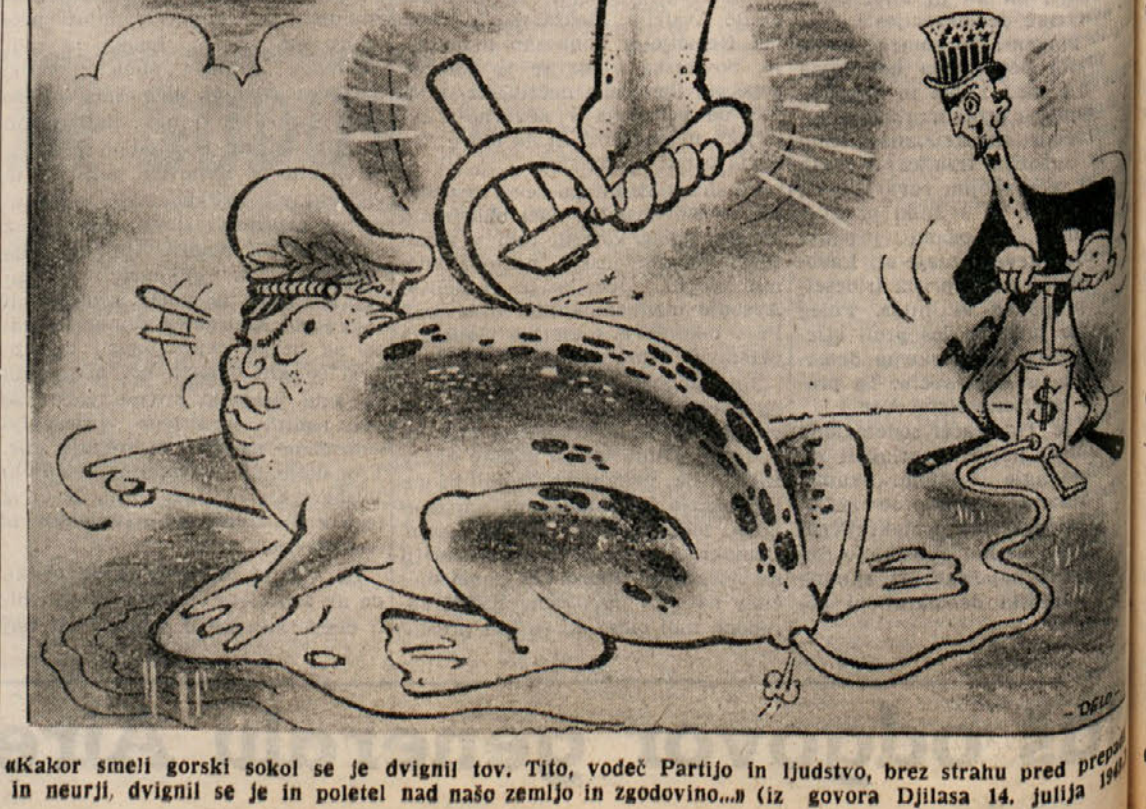
Takoj po osvoboditvi Beograda je
zapeljivo vsako vojaško vprašanje,
ceprav je bil glavni poveljnik, in
se je popolnoma posvetil organizaci-
čni ceremoniali. Vee kot mesec dni
je imel samo eno skrb: posvetiti se
je z dušo in telesom obnovitvi Be-
lega dvorca, bivšega bivališča kne-
za Pavla, v kateri je določil svoje
stanovanje. Kar je bilo najlepšega,
najdražjega in razkošnega v beo-
grajskih hišah je bilo pripravljeno
v ta dvorec, da se dopolni bogat-
stva, ki so že bila nakopičena. Zju-
traj in zvečer je prihajal na dvo-
rec s svojim številnim spremstvom
in je spraševal, grozil, spoval. Prav
tako je menjaval pohištvo in slike

Toda mednarodni in notranji
ložaj Jugoslavije je popolnoma
različen od Esparterojeve Španije,
je demokracija in socialistizem
močnejše ne samo od Titove
marčev od vsega imperialističnega
tabora. In kdor pozna krasno ju-
goslovansko ljudstvo, ve, da bo
njemu opravilo s Titom in njegovim
zločinsko tolpo.

Toda mednarodni in notranji
ložaj Jugoslavije je popolnoma
različen od Esparterojeve Španije,
je demokracija in socialistizem
močnejše ne samo od Titove
marčev od vsega imperialističnega
tabora. In kdor pozna krasno ju-
goslovansko ljudstvo, ve, da bo
njemu opravilo s Titom in njegovim
zločinsko tolpo.

Toda mednarodni in notranji
ložaj Jugoslavije je popolnoma
različen od Esparterojeve Španije,
je demokracija in socialistizem
močnejše ne samo od Titove
marčev od vsega imperialističnega
tabora. In kdor pozna krasno ju-
goslovansko ljudstvo, ve, da bo
njemu opravilo s Titom in njegovim
zločinsko tolpo.

„Sokola,, napihujejo

Kakor smeli gorski sokol se je dvignil tov. Tito, vodeč Partijo in ljudstvo, brez strahu pred pre-
in neurji, dvignil se je in pletel nad našo zemljo in zgodovino. (iz govora Djilasa 14. julija 1949)

Od ustnega izročila do tiskane knjige

Tisk - peta velesila

Knjiga? Nič novega; staro kot svet... Ene, prijatelji! Kot svet knjiga...

ja, ki so jo Kitajci čuvali že 2000 let, in jo preneli v Evropo. Odklenkalo je tudi pergamentu...

ženega v naš partizanski tisk! Kljub vsemu je izšlo v vseh partizanskih tiskarnah poleg nestetih letakov, lepakov, brošur, partizanskih pesmaric, umetniških slik itd.

DELO

Prvo glasilo komunistične partije, ustanovljeno leta 1920. V Trstu, je moralo zaradi fašističnega tedaj skrajno skriva.

Da ne pozabiš, napraviš na roke... "Da ne pozabiš, napraviš na roke vozel, kaj? Pri tem seveda ne pomisliš, da je vozil spisava"

izumil Holandec Coster ali Nemeč Guttenberg (pravilno se je imenoval Gensleisch). Res je, da je izum tiskarstva omogočil — casopis, to «peta velesila».

Kar nas je starejših, še pomnimo, kako smo se kot paglavci izgovarjali, da smo spisal doma naloge s črčkama na «tablico», da pa — se zbrisalo po poti...

v tesnem podzemskem prostoru v zapnem delu Ljubljane, v samem gnezdu okupatorja, je tiskarski stroj noc in dan bil v delu. Često do kolen v vodi so tiskarji prve slovenske partizanske tiskarne «romorice» izdelovali neprestano nova naročila.

Napeljevanje GLAVE POSTEVATI. prvi klas ljudskih sol.

Najzanimivejša je bila «Jamna», nameščena v prostoru, izdobenem v živo skalo pod mizararovo kavelj za talce.

Prva v Trstu tiskana slovenska solska knjiga

Na Primorskem je bila prva partizanska tiskarna urejena februarja 1942. V Gorici; kmalu sta nastali še dve v okolici, ena pri Postojni, ena v baškem okraju.

Ob bregovih Nila rastoča rastlina, papirus je dala starim Egipčanom dolge, tanke trake, ki so jih zvezli v 100 in več metrov dolge trake primerno široke trake, da so jih zvezli v zavijke, dali kar dobre in velike «knjige».

Ne bomo naštevati vseh ostalih partizanskih tiskarn, razmešenih po raznih krajih Slovenije, ki so s svojim delom širile in krepile borbo za svobodo slovenske dežele.

JADRANSKI SLAVJAN. PRODUKCIJSKI LIST V RAZNIH LJUDSTVO KORISTNIH BRČIN. SLAVJANSKIŠKA DRUŠTVA V TRSTU.

Ker litanijski še ni bil izmolil, je gospod Urh nadaljeval: «S Tvojimi solzami in s Tvojo žalostjo! — S Tvojo grozo in krvavim Tvojim potom! — S Tvojimi svetinjamami Tvojim križem in trpljenjem!»

JADRANSKI SLAVJAN. PRODUKCIJSKI LIST V RAZNIH LJUDSTVO KORISTNIH BRČIN. SLAVJANSKIŠKA DRUŠTVA V TRSTU.

Gotovo ji je bil povedal, da je sedaj prišel čas za njo. Nato je pogledala po vodi proti naši dolini. Gledala je tja precej časa, da smo videli, kako so se ji od globoke sape dvigale prsi.

RDEČI PRAPOR. Glasilo jugoslovanske socialne demokratije.

Gledavec je zastajala sapa. Takrat je zavpila mati mesarica: «Obrni se, reviče, saj si že v vodi!» — Obrni se, pa prideš živa na suho!

Kelti so v naše kraje uvedli novo kulturo, ki jo po najzgodnejšem najdišču La Tène ob Neuenburgem jezero (Svica), imenujemo latensko kulturo.

Na italiskem polotoku so tedaj gospodarili Rimljani. Da zavarujejo svojo severno mejo proti verno naraščajočim vpadom barbarskih narodov, so l. 181. pred n. št. ustanovili Akvilejo, ki jim je služila kot vojna baza tudi za nadaljnja prodorjanja na sever in vzhod.

Ker so te dežele zavzemali predvsem iz strateških ozirih, so gradili preko njih do svojih skrajnih meja dobre in trdne ceste, od katerih najvažnejše so bile: 1) Akvileja, Kanalska dolina, Beljak, Virunum na Gosposvetskem polju in dalje na Gornje Avstrijsko; 2) Akvileja, Vipavska dolina, Ajdovščina, Hrušica, Logatec, Ljubljana, Celje, Ptuj, Subotičje itd.; 3) Akvileja, preko gornje tržaške okolice (Devin, Nabrežina, Opčine, Bazovica) do Trsat; 4) Akvileja, Trst, Poreč,

Kjer Soča, Sava, Drava tek imajo svoj Prihod Slovanov v Evropo

Pulj; 5) Ljubljana, ob Savi do Siska; tudi Trst so združili z Ljubljano.

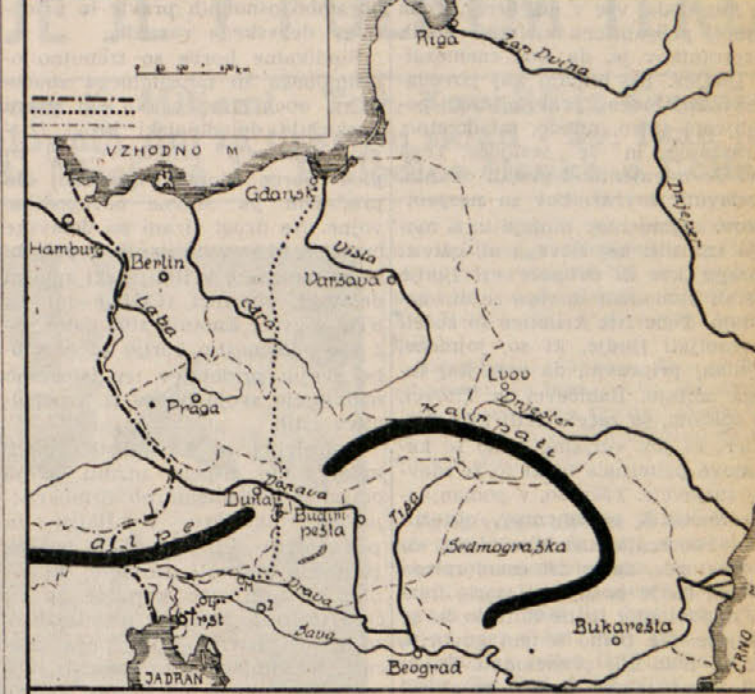
Na domače keltsko-ilirsko prebivalstvo rimska zaseba ni posebej vplivala. Pač so mogli romanizirati večja mesta, predvsem ob novozgrajenih cestah, kjer so naseljevali svoje vojaštvo; podeželje je pa ostalo malone popolnoma nedotaknjeno in živelo še vnaprej svoje dotodanje življenje, kar nam pričajo mnoga grobišča tedanjega časa popolnoma v slogu krščanstva v naše kraje.

Zlato je bilo za navala Hunov, ki so koncem 4. stol. prodrli globoko v Panonijo in Dalmacijo, a v 5. stol. udarili preko naših krajev v Italijo. Najbrže je tedaj bila porušena Ljubljana (Emona), a je bila pozneje zopet pozidana.

ki pa niso pustili posebnih sledov. Zaradi tega imamo o njihovem tedanjem življenju prav malo poročil.

Ko je po smrti hunskega kralja Atile (453) propadla njegova država, so se dvignili germanski Gotje, ki so l. 489 osvojili tudi Trst ter izgnali Rimljane. Stalne vojne Vzhodnih Gotov z bizantinskim cesarjem Justinijanom so dale priliko za vdor proti Jadransko germanskim Langobardom, ki so sredi 6. stol. zasedli vslo Slovenijo od Gorenjske do Panonske nižine. Trst so Langobardi zasedli l. 568, od koder so se pa l. 590 morali umakniti novim gospodarjem — Bizantincem.

Pa tudi bizantinskemu gospodarstvu v naših krajih je že bila poslednja ura. Ze l. 602 so se v okolici Trsta vodile borbe proti novemu narodu — Slovanom ki pa niso zasedli teh krajev le začasno, temveč jih konenoveljavno vzele v trajno posest.

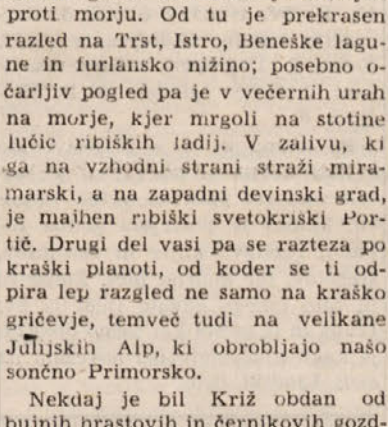

Debelo črta označuje zapadno mejo slovanske zasedbe. Pikasta črta kaže ejantarsko praznino. Tanka črta-pikasta črta pokaže današnje državne meje.

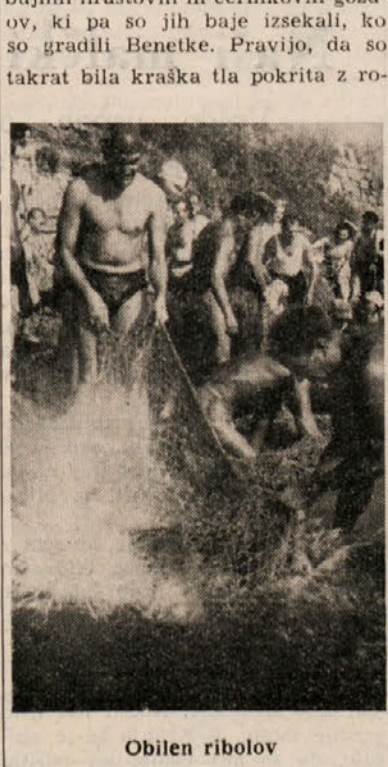
FANTOVŠKE V KRIŽU ŽE DAVNO NI VEČ

Starejši fantje so se na račun novincev prav dobro imeli in jih še pošteno natepli - Božmonovemu Kimetu so pa novinci vrnili milo za drago in - konec je bilo starodavni fantovski

Jim mladi «še nepotrjena», pripravili dobro večerjo in seveda mizo obložili z dobrim «prosečanom». Ko so se že vsi nasitili in seveda tudi precej «okorajžili», se je pričela strašna preizkušnja.

Križ pri Trstu

Obilen ribolov

Sv. Križ pri Trstu, kateremu pravimo tudi Ribiški sv. Križ, se razprostira na približno 200 m visokem griču. Del vasi je obrnjen proti morju. Od tu je prekrasen razled na Trst, Istro, Beneške lagune in furlansko nižino; posebno očarljiv pogled pa je v večernih urah na morje, kjer nergoli na stolne lučice ribiških ladij.

Do bivši hrastovi gozdovi tudi na obmorski strani Križa nam pričita ime spr. Hrastičev, ki se je še do danes ohranilo.

Križane poznajo, kot ribiče, daleč naokoli. Vendar pa niso Križani ribiči. Mnogo jih je zaposlenih v kamolomnih in klesarskih delavnicah; današnja, zlasti mlajša generacija pa je večinoma zaposlena pri različnih delih v mestu.

Mladenci so se sicer vsako leto protivili tej starokopitni in nevsječni navadi, toda vse protivljenje je bilo zaman. Če so hoteli «spostatis» fantje, so se morali vdati in jih seveda vdobiti!

Ker litanijski še ni bil izmolil, je gospod Urh nadaljeval: «S Tvojimi solzami in s Tvojo žalostjo! — S Tvojo grozo in krvavim Tvojim potom! — S Tvojimi svetinjamami Tvojim križem in trpljenjem!»

Gotovo ji je bil povedal, da je sedaj prišel čas za njo. Nato je pogledala po vodi proti naši dolini. Gledala je tja precej časa, da smo videli, kako so se ji od globoke sape dvigale prsi.

Je v curek, da je voda zašumela okrog nje in da jo je prav hitro izpodneslo. Naenkrat je ležala deklica v valovih, pa se je zopet vzdignila, obdlačje se je bilo tesno oprileto njenih udov in prav kakor brez vsake obleke je stala pred svojimi sodniki.

«Tukrat je bilo, da sem tičal jaz ob bregu prav ko da bi imel na vsaki noži teško železje in z mesta se niti premakniti nisem mogel. Takrat pa se je tudi zgodilo, da je brat Jurij v obleki in obutvi skočil v vodo. Okrog njega je zavrsalo in visoko je zapljuskalo, da

Križanka v narodni noši

epod lupo, «na Križadi» na vogal današnje zgradbe in nevsječni nekaj pa jih je šlo v gostilno.

Seveda so poraženi stari fantje šli drugi dan tožiti osemnajstkarje k orožnikom na Prosek. Povedali so vse po svoje, zato so bili prepričani, da bo njihova veljava. Orožniki so res klicali na zagovor mladence — osemnajstkarje, a ti so bili že tako zviti etički, da so se znali na lep in prepričljiv način «maznati» iz zagate. Zgodilo se je, da so orožniki odobrvali njihovo dejanje.

Seveda so poraženi stari fantje šli drugi dan tožiti osemnajstkarje k orožnikom na Prosek. Povedali so vse po svoje, zato so bili prepričani, da bo njihova veljava. Orožniki so res klicali na zagovor mladence — osemnajstkarje, a ti so bili že tako zviti etički, da so se znali na lep in prepričljiv način «maznati» iz zagate. Zgodilo se je, da so orožniki odobrvali njihovo dejanje.

Se danes so lahko hvaležni mladenci, ki so za vselej odpravili hotaplji v vas ter napravili zasedo

BOŽJA SODBA

Dr. IVAN TAVČAR. sem, ker sem tičal v bližini, prišel pod ploho in da sem bil moker skoraj razmatak, kakor on, ki je že plaval sredi vodovja. Parkrat se je pognal, pa je bil pri nji, ki se je bila sredi globočine zopet prikazala. Z močno roko se je oklenil, z drugo pa je delal močno kroge, da sta bila prav kmalu pri kraju, kjer je bila voda plitva. Tu je postavil dekleta na mehko sipo in dejal:

TU PA TAM...

Vsak komunist in demokrat je za nasprotnike najmanj strinovodnik, t. j. da ima vsaj tri nozdrvi. Potem prihaja na dan, da je tat, razbojnik, norec, grbast, šepav, skrivljanih ust, brez srca, brezbožnik, protidružinski človek, vrag, vraža mati in oče, vražji pankrti, striga, in kdor jih ima še, naj jih kar doda: vse v eni osebi. Toda najbolj priljubljena krilatice nakih nasprotnikov je, da smo enomoralni obrambnega in napadalnega značaja na obeh straneh. Na eni strani poskušajo delodajalski krogi iztrgati delavcem pridobitve, ki so plod borbe dolгих desetletij in predvsem pa slavne osvobodilne vojne. Na drugi strani pa delavske množice, ki so v italijanski republiki tesno povezane v italijanski splošni delavski zbornici (CGIL) ter na STO v zvezi Enotnih sindikatov, se z vsjo odločnostjo borijo za obrambo svojih pridobitev ter istosčasno nadaljujejo svojo borbo za izopolnitev istih.

IDILO V MESTU IN NA VASIH

TEDENSKI SINDIKALNI PREGLED

V bankah se je stanje poostrilo

Pretekli teden smo zabeležili na sindikalnem polju številne borbe za obrambo osnovnih pravic in pridobitev deavškega razreda. Sindikalne borbe so trenutno obrambnega in napadalnega značaja na obeh straneh. Na eni strani poskušajo delodajalski krogi iztrgati delavcem pridobitve, ki so plod borbe dolгих desetletij in predvsem pa slavne osvobodilne vojne. Na drugi strani pa delavske množice, ki so v italijanski republiki tesno povezane v italijanski splošni delavski zbornici (CGIL) ter na STO v zvezi Enotnih sindikatov, se z vsjo odločnostjo borijo za obrambo svojih pridobitev ter istosčasno nadaljujejo svojo borbo za izopolnitev istih.

Nadaljuje se borba v Tovarni strojev - Izslijevanje lastnikov pekarn - Domače delavce odpuščajo, a sprejemajo tuje

Pretekli teden smo zabeležili na sindikalnem polju številne borbe za obrambo osnovnih pravic in pridobitev deavškega razreda. Sindikalne borbe so trenutno obrambnega in napadalnega značaja na obeh straneh. Na eni strani poskušajo delodajalski krogi iztrgati delavcem pridobitve, ki so plod borbe dolгих desetletij in predvsem pa slavne osvobodilne vojne. Na drugi strani pa delavske množice, ki so v italijanski republiki tesno povezane v italijanski splošni delavski zbornici (CGIL) ter na STO v zvezi Enotnih sindikatov, se z vsjo odločnostjo borijo za obrambo svojih pridobitev ter istosčasno nadaljujejo svojo borbo za izopolnitev istih.

vedati, pa si me prekinil. 100 lepih milijonov, enega za drugim, je naša vsekrvna oblast odštela tržaškemu semeniču ki smo ga tako potrebni. Saj naše priljubljene oblasti ne briga, da bi se moglo s tem denariem zgraditi kar 5 lepih in velikih stanovanjskih hiš. Stanovanj ne bi dobila dovoljenja za njihovo namestitve, dokler je še toliko domaćinov brez posla. Za zadevo se je začel zanimati tudi Inspektorat dela, ki je na samem mestu ugotovil protizakonite in nesocialne zlorabe podjetja.

Pihata taka sapa sem iz Kitajske. M: Tako je, tako je. In potem bodo bli k vragu vsi Marshallovi in maršalovi načrti. J: Delo kliče, Mihec. Zdravo! M: Zdravo, zdravo, Jakec in tu di zdravstev ti rečem, čeprav ne zveni preveč dobro marškatereemu užesu. Din-don, din-don, din-don, din-don Don, donnn... Meseč tiska

MIHEC in JAKEC

Din-don din-don, din-don, din-don. Don... MIHEC: Dober dan, Jakec! JAKEC: Zdravo, Mihec! M: Tako, torej, spet sva začeta govoriti svojim ljudem. J: No, saj je prav tako, toda, vidiš, ljudi časi so in... M: Prav zato prav zato, da ne bodo Slovenci mislili, da sva babičevca ali Agnelletovca in da sva se izneverila svojemu rodu... J: Ni kaj reči, prav imaš. Kaj se ti zdi, kako bo z našim mestom, od kadar so ga po vatikansko prepleškali in ko tu del sodi pol tuc, pol miš, oz. pol Amerikanec in pol far? M: To ni še nič, dragi moj! In ko bodo v našem mestu samo Amerikanci in samo farji? Ali nisi našel novice? J: Kaj za tristo vragov, kaj? M: Naša priljubljena in premisljiva oblast se je spomnila, da je vsi Trst obnovljen in da ni 25.000 brezposelnih, da upokojenci imajo človeka vredno pokojino, da je hiš za podrgno tako mesto, kot je naše, aa ni prostitek, da delodajalci ne odirajo več delavcev, narobe, da jim dajejo nabavske pletči, da ni bedi; da ni pnenosti; da ni preveč volakov; da ni bil imenovan guverner; da se v Trstu briga za Slovence prav tako kakor De Gasperi za Italijane; da so in da je denarja na pretek in da se ga more zato s polnimi rokami tula rešena vsa mestna vprašanja trstiti in pomagati ubogim revčkom, ki nimajo milijard v vatikanskih blagajnah. J: No, kaj se je za Kršičevo voljo zgodilo? M: Saj sem ti pravkar hotel po-

MIHEC in JAKEC

M: Prav tako, dragi Jakec, prav tako. Pa saj ne smemo reči nič drugega. Imamo Marshallovi in maršalovo načrti. J: Kako Marshallovi in maršalovi? M: Marshallovi načrti za... papirice, ki je ne dobivamo in maršalovo načrti za tiste, ki ne heatijo beografskega socializma. J: Se vedno te ne razumem. M: Pa si res trdinec. Marshallovi načrti po eni strani, maršalovo izjroma Osnovski načrt po drugi strani. J:Pravilo, da ne bo trajalo dolgo.

V POMANJKANJU DRUGIH ARGUMENTOV

BABIČEVSKI NABREŽINSKI SVETOVALEC TOŽI NAŠ LIST IN TOV. VODOPIVCA

Nas odgovorni urednik, tov. Dušan Kobarč in tov. Vodo pivca iz Sempolaja sta v terek prejela naznanilo, da bo jutri, 3. t. m. ob 10. obnavnava zaradi tožbe, ki jo je vložil proti obema znani babičevski svetovalc Nabrežine, gosp. Skrk Josip. Naznanilo pravi, da sta bila tovarisa tožena zaradi obredovanja, ker je prvi, kot odgovorni urednik našega lista, objavil dne 18. junija t. l. članek, v katerem se obravnava politična pretežnost tedaj babičevskega kandidata in ker je poleg tega objavil naslednji dan, 19. junija, drugi članek, ki ga je podpisal tov. Vodo pivca iz Sempolaja, kjer se je konkretnije obravnavala ista snov.

Uredništvo je poleg tega prelo 28. junija t. l. pismo, v katerem je gospod Skrk zahteval, naj prekinemo oba članka. Ker tega zaradi točnejših informacij nisimo mogli storiti in smo v poznejšem članku priznali samo nekaj neizčnosti, smo pa po drugi strani vztrajali na nekaj drugih točkah, nas je gospod Skrk tožil. Nočeno ponovno komentirati svojih člankov 'to bomo storili po obravnavi.

Uredništvo je poleg tega prelo 28. junija t. l. pismo, v katerem je gospod Skrk zahteval, naj prekinemo oba članka. Ker tega zaradi točnejših informacij nisimo mogli storiti in smo v poznejšem članku priznali samo nekaj neizčnosti, smo pa po drugi strani vztrajali na nekaj drugih točkah, nas je gospod Skrk tožil. Nočeno ponovno komentirati svojih člankov 'to bomo storili po obravnavi.

Vpisovanje v slovenske sole

Vpisovanje v 1, 2 in 3 razred Slovenske nižje srednje sole v Trstu se vrši od 1. do 23. septembra. Vse podatnosti glede vpisa so razvijane na oglasni deski Slovenske sole v ulici Scuole Nuove 14, II. Popravni izpiti za prvi in drugi razred se pričnejo 15. sept. Popravni izpiti za sprejemni izpit se pričnejo 16. sept. isti dan se pričnejo tudi izpiti za zamudnike. Popravni izpiti za nižji tečajni izpit se pričnejo 21. sept. Razpored vseh izpitov je objavljen na oglasni deski Slovenske nižje srednje sole v ulici Scuole Nuove 14, II. Vpisovanje v Slovensko državno trgovsko akademijo se prične 1. sept. in bo trajalo do 23. sept. vsak dan od 10. do 12. ure. Popravni izpiti čez I in II razred se bodo pričeli 16. sept.; nižji tečajni izpiti pa 21. sept. Razpored in urnik je objavljen na oglasni deski v soli, ulica Lazzaretto Vecchio 11, II. Vpisovanje v Slovensko državno nižjo industrijsko šolo v Trstu (ul. Montorsino 8, III - Rojan) se prične 1. sept. in bo trajalo do 24. sept. vsak delovnik od 10. do 12. ure. Popravni izpiti čez prvi in drugi razred se pričnejo 16. sept., za nižji tečajni izpit pa 23. sept. Razpored in urnik je objavljen na oglasni deski v soli.

Teško stanje naših ribičev

VU naj pomaga ribičem pri nabavi moderne opreme

Vpisovanje v slovenske sole

Veliki uspeh openske počitniške kolonije, ki jo je organizirala ASIZZ

Uspela kulturna prireditev v Križu pri Trstu

V nedeljo 28. t. m. so na Križani prijetno presenetili s svojim kulturnim nastopom. Saj je Križ že od nekdanj prednjačil, kar se tiče kulturnega dela, (okrajnji Ricmanjci 75 namesto 70 in Mackovlje, ki se pripravljajo naj tudi o njih napisemo kaj lepega, pa so zvišale prodajo od 35 do 50 izvodov. «Sajeta» — je rekel neki urednik — «kako na Nabrežini in Opčinah» «Drnjanjan» ne dovoljujemo? Fantje moji, aka ne buo neč? Prepričani pa smo, da bomo prihodnje objavili kaj tudi o Opčinah in Nabrežini.

Naši malčki so se zredili

Veliki uspeh openske počitniške kolonije, ki jo je organizirala ASIZZ

Uredništvo je poleg tega prelo 28. junija t. l. pismo, v katerem je gospod Skrk zahteval, naj prekinemo oba članka. Ker tega zaradi točnejših informacij nisimo mogli storiti in smo v poznejšem članku priznali samo nekaj neizčnosti, smo pa po drugi strani vztrajali na nekaj drugih točkah, nas je gospod Skrk tožil. Nočeno ponovno komentirati svojih člankov 'to bomo storili po obravnavi.

Vpisovanje v slovenske sole

Delovanje P. D. Škamperle,

V nedeljo smo tudi Svetovanci imeli v domu P. D. Škamperle ljudsko veselico, ki je potekla v naj

veče zadovoljstvo ogromnega številca obiskovalcev kakor tudi prizidateljev. Prireditev se je začela s tokom okrog Sv. Ivana, katerega je pripravilo agilno domače športno društvo. V prvem tekmovalju, ki se ga je udeležilo 82 mladičev iz različnih športnih skupin, je zmagal Biemb Umberto (S. D. Zol-Ivan) v zelo dobrem času 8 minut in 18,4 sekund, drugi je bil Urbani Srejš (S. D. Sv. Ivan) v 8'20", 3. Barzadella Arduino (Zol-Ivan) v 8'27", 4. Degasperri Bruno (Partizan), 5. Grbee Lucijan (S. D. Školjpet), 6. To tekmi, ki jih je prisostvovalo veliko število gledalcev, se je razvila nad vse prisrčna vrtna veselica, katero je pozivljala godba Rinaldi, razstavna knjig in časopisov, srečevalo, ter končno ples. Zlepa že ni bilo takega navala ljudi iz Sv. Ilyvana in iz mesta kar jasno dokazuje kako so Svetovanci navezani na svoj ljudski dom.

ZGODOVINSKI DNEVI

- 3. 9. 1939 se je pričela vojna med Anglijo in Francijo na eni strani Nemčijo na drugi strani.
- 9. 1883 je umrl slavni ruski pesnik satelj I. S. Turgenjev.
- 9. praznične Sovietskega zveze praznik zmage nad Japonsko.
- 9. 1834 se je rodil v Ljubljani pisatelj Fran Erjavc. Gimnazij je študiral v Ljubljani, vso šolo pa na Dunaju, kjer je postal profesor prirodopisa. Služboval v Zagrebu in v Gorici, kjer je umrl leta 1887.
- 9. 1852 se je rodil na gradu pri Domžalah pisatelj Jan Kernik. Študiral je v Ljubljani na Dunaju in v Gradcu. Bil je satar na Brdu. Umrl je leta 1914. Za slovensko pesništvo ga je dobil Fran Levce. Pozneje je opustil pesništvo in se opredelil za sateljevanja. Pisal je povesti, novele, crtime, romane in drame. S svojimi novelami je dosegel višek slovenske novelističnega stoletja.
- 9. 1843 se je rodil Jan Bela, vovslav, slovaški skladatelj.
- 9. 1944 je Sovietska zveza vedala Bolgariji vojno.
- 9. 1930 so bili ustreljeni v lišu pri Bazovici mučeniki: vec Marušič, Miloš in Valentin.
- 9. 1944 je stoptila zmagovita armada prvič na jugoslovansko tla pri Turn Severinu.
- 9. 1848 je bil v Avstriji sprejet zakon o zemljiški odvezi.
- 9. 1818 se je rodil Miroslav, har, slovenski skladatelj. Drugim je v graščini Kalek Knežak. Spenil se danes med ljudstvo okranjeni pesmi «Po jezeru, skomponiral «Ko pticeca sem pevala». Zlo je tudi prvo ohranjeno slovensko svepivoje «Jamka Ivankova» mrl je 6. 8. 1871.
- 9. 1841 se je rodil Anton Dvořák, češki skladatelj, ki je poleg svetane Bedricha največji češki skladatelj. Njegovo znano delo «Slovanski plesi. Umrl je 1904.
- 9. 9. 1946 je kapitulirala Italija.
- 9. 1943 se je rodil Svetozar kovič, srbski književnik in prista prista naukov ruskih pesnikov listov Umri je v Trstu leta 1919.
- 9. 1792 se je rodil sliker Langus.

RADIO

- TRST II.**
- Sobota: 13.40 Slovenske narodne pesmi; 18.30 Oddaja za najmlajše; 19.30 Klabec Smetane; 20.00 Sport; 20.15 Hrvatske narodne pesmi; 21.00 večer; 22.00 Veerni koncert.
- Nedelja: 9. Kmetijska oddaja; Glasba po željah; 16. Sprebrano namodeželju; 17. To kar vsi strom poslušajo; 20. Z narodno glasbom Slovenije; 20.30 Z dopolnitve knjižne police; 21. Radijski 22.45 Veerine melodije.
- Ponedeljek: 13. Slovenska narodna glasba; 18.45 Češka lahka glasba; Sportna kronika; 23.30 Okno v svet; 21. Wagner; «Tristan in Isolde»; 22.20 Veerni koncert.
- Torek: 13.30 Ruske pesmi; 19.15 Filmaki; 20.15 Lisztove skladbe za klavir; 21. Vozni mladini; 21.30 Korakov; Scherzadca; 22.45 Zvezni ritmi.
- Sreda: 13. Glasba po željah; Priljubljene melodije; 19.15 češkega opernega sveta; 20.30 film; 21. Wagner; «Tristan in Isolde»; 22.00 Veerni koncert.
- Četrtek: 13. Češke in slovaške melodije; 18. Glasbeno predavanje; 18.30 Dvorak; «Dumky trio»; 19.15 vseinška za Slovence; 21. Radijski večer; 22.30 Veerni koncert.
- Petek: 13. Glasba po željah; Sramel kvintet; 19. Tržaški kulturni razgledi; 20.30 Okno v svet; Mojmstri besede; 21.30 Brajše; Koncert za klavir št. 1 v d molu.

- MOSKVA**
- (V srbohrvaščini) čas: 6.00 val. dol. 19.72; 25.08; čas: 18.00 val. dol. 19.78; 25.08; 25.26; 30.90; 30.96; val. dol. 25.08; 19.78; 30.96; čas: val. dol. 21.30 val. dol. 25.08; 30.96; 280.9; 377.4; čas: 23.30 val. dol. 25.08; 30.80; 30.96; 280.9; 377.4; 01. val. dol. 30.80; 30.96; 280.9; 377.4.
- Razen tega vsako nedeljo: 11.30 val. dol. 19.78; 25.08. (V slovensčini) čas: 18.15 val. dol. 19.78; 25.08; 30.96; čas: 22.00 val. dol. 25.08; 30.80; 30.96; 280.9; čas: 24.00 val. dol. 30.80; 30.96; 280.9; 377.4; čas: 01.00 val. dol. 30.80; 30.96; 280.9; 377.4.
- (V makedonskem jeziku): 21.00 val. dol. 25.08; 30.80; 25.08; 377.4; čas: 23.00 val. dol. 25.08; 30.80; 30.96; 280.9; 377.4.

- SOFIJA**
- (V srbohrvaščini) čas: 18.15 val. dol. 39.11; čas: 2.45 val. dol. 39.11; čas: 2.45 val. dol. 39.11; čas: 2.45 val. dol. 39.11; čas: 2.45 val. dol. 39.11.
- PRAGA**
- (V srbohrvaščini) čas: 14.45 val. dol. 13.40; čas: 16.30 val. dol. 13.40; čas: 19.30 val. dol. 39.92.
- BUKARESTA**
- (V srbohrvaščini) čas: 20.00 val. dol. 48.30.
- BUDIMPESTA**
- (V srbohrvaščini) čas: 18.00 val. dol. 549; čas: 20.35 val. dol. 549.
- VARŠAVA**
- (V srbohrvaščini) čas: 19.00 val. dol. 48.25.
- TIRANA**
- (V srbohrvaščini) čas: 21.00 val. dol. 28.22.

Odgovorni urednik DUSAN KODRICH Založništvo «DELAVSKO» Trška Tip. Adriatic Dovoljenje A. L. S.

Vsi v Dolino! Z vozovi, kolesi, avtobusi in, če ni mogoče z letali, tudi peš...

Pojasnilo P. D. „Matjašič“

Veseljci odbor Prosv. društva Marij Matjašič - Milan v Barcovljah obvesča članstvo in ostalo prebivalstvo, da je spor ki je nastal med odborom in domačo godo na skupnem sestanku v tovariškem duhu vsestransko poravnali. Na podlagi tega je zagotovljeno tesno sodelovanje godbenega odseka pri prireditvi dne 18. septembra t. l. kakor tudi v nadalje. Točen spored prireditve boč javljen pravčasno.